

Izveštaj o prihvaćenom projektu

Projekat iz IPA programa pogranične saradnje pod nazivom „Karakterizacija i dijagnostikovanje novih molekularnih tumorskih markera za individualizovano lečenje“ (**MOLTUMOR**) je prihvaćen i počinje 1. decembra 2011. godine. Projekat će trajati ukupno 24 meseca.

Vodeća ustanova u okviru projekta je [Centar za biološka istraživanja u okviru Mađarske akademije nauka \(Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Biológiai Kutatóközpont](#), okrug Csorgrád, Mađarska) sa sedištem u Segedinu, a partneri na projektu su [Medicinski fakultet Univerziteta u Novom Sadu \(Univerzitet u Novom Sadu, Medicinski fakultet sa potpunom odgovornošću](#), Južnobački upravni okrug, Srbija) i [Univerzitet u Segedinu \(Szegedi Tudományegyetem](#), okrug Csorgrád, Mađarska).

Predmet istraživanja projekta su molekularni mehanizmi u tumorskim ćelijama. Glavni cilj projekta je integrativni razvoj test sistema za molekularnu dijagnostiku koji podržava, ne samo ciljano, individualizovano lečenje tumora, već i omogućava dublji uvid u molekularne mehanizme kancerogeneze. Učesnici u projektu nameravaju da razviju efikasan i jeftin molekularni dijagnostički metod pogodan za dijagnostikovanje većeg broja tumorskih markera za ranu dijagnozu i prognozu najučestalijih maligniteta.

Plan je da se istraživački napor fokusiraju na najučestalije karcinome sa posebnim osvrtom na karcinome debelog creva i pluća.

Jedan od glavnih ciljeva projekta je uspostavljanje multidisciplinarnog konzorcijuma koji koji bi bio specijalni posrednik, tj. veza između osnovnih istraživanja i kliničke prakse. Uvođenje molekularnih dijagnostičkih metoda u Mađarskoj, kao i u Srbiji i stalna potreba da se održi korak sa brzim razvitkom ove oblasti predstavljaju ozbiljne izazove. Do sada nije otvorena ni jedna jedinica ili ustanova koja može da radi veći broj molekularnih metoda kojim bi se dijagnostikovali tumor, kako u Južnom Velikom Ravničarskom Regionu Mađarske, tako ni u severnom delu Srbije.

Proteklih godina nije bilo efektivne saradnje između mađarskih i srpskih istraživača i lekara, a profesionalni kontakti u domenu istraživanja i razvoja su bili slabi i nedovoljni. Ovaj projekat ima za cilj da razbije ovakvu tendenciju i mogao bi obezbediti čvrstu početnu tačku za dalju saradnju.

Sufinansiranje IPA projekta

Pokrajinski sekretarijat za nauku i tehnološki razvoj odobrio je finansijska sredstva u iznosu od 410.000,00 za aktivnost međunarodne saradnje na projektu MOLTUMOR (*Characterisation and Diagnosis of Novel Tumor Markers for Personal Treatment*). Rukovodiocu aktivnosti, dr Gordani Bogdanović, rešenje o sufinsiraju projektu svečano su uručili dr Bojan Pajtić, predsednik Vlade Autonomne Pokrajine Vojvodine, i prof. Dragoslav Petrović, pokrajinski sekretar za nauku i tehnološki razvoj APV.

15. novembar 2011.

Jelentés a projektum elfogadásáról

Az IPA határmenti együttműködési program „Új molekuláris tumor markerek meghatározása és diagnosztikálása egyéni gyógykezelés céljából“ (MOLTUMOR) elnevezésű projektuma elfogadott és 2011. december 1-én kezdődik. A projektum határideje összesen 24 hónap.

A projektum vezető intézménye a Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Biológiai Kutatóközpontja (Csongrád megye, Magyarország), partnerei az Újvidéki Egyetem Orvosi Kara (Újvidéki Egyetem, teljes felelősségi Orvosi kar, Délbacsai közigazgatási körzet, Szerbia) és a Szegedi Tudományegyetem (Csongrád megye, Magyarország).

A projektum kutatási tárgyát a tumorsejtek molekuláris mechanizmusai képezik. A projektum fő célja egy olyan integrált tesztrendszer kialakítása, amely nemcsak a célzott, individualizált tumorkezelést, hanem a kancerogenézis molekuláris mechanizmusainak részletes megismerését is lehetővé tenné. A projektum résztvevőinek célja, hogy hatékony és olcsó molekuláris diagnosztikus eljárást dolgozzanak ki, amelynek segítségével egyszerre nagyobb számú tumor markert mutatnának ki, és ily módon elősegítenék a daganatok korai diagnosztikáját és a kórjóslat meghatározását.

A terv elsősorban a leggyakoribb karcinomák, a vastagbél és tüdőkarcinomák kutatására összpontosítana.

A projektum egyik legfontosabb célja, hogy olyan multidisciplináris konzorciumot hozzon létre, amely lehetővé tenné az alapkutatás és klinikai gyakorlat együttműködését. Komoly kihívások a molekuláris diagnosztika bevezetése és alkalmazása Magyarországon, és Szerbiában, valamint a kutatási terület gyors fejlődésével való lépéstartás. Mindmáig nem működik egy olyan tudományos csoport vagy intézmény, sem a Délalföldön, sem észak Szerbiában, ahol megfelelő, nagyobb számú molekuláris eljárást alkalmazhatnának a tumordiagnosztikában.

Az elmúlt években nem volt hathatós együttműködés a magyar és szerb kutatók és orvosok között, elégtelen volt a szakmai és tudományos együttműködés a kutatások terén. A projektum célja, hogy megszüntesse ezt a hajlamot és a további együttműködéshez szilárd alapul szolgáljon.

A Tartományi Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Titkárság pénzügyi támogatást biztosított 410.000,00 dinár értékben a MOLTUMOR (*Új molekuláris markerek meghatározása és diagnosztikálása egyéni gyógykezelés céljából*) projektumban való aktív részvételért. A projektum vezetője, Dr. Gordana Bogdanović, átvette a hivatalos végzést a projektum mellékfinanszírozásáról a Vajdaság Autonóm Tartományi Kormány elnökétől, Dr. Bojan Pajtićtől, valamint a Tartományi Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Titkárság titkárától, prof. Dragoslav Petrovićtől.

2011. november 15.

Project Approval Report

The IPA cross-border co-operation program project entitled: “Characterization and Diagnosis of Novel Molecular Tumor Markers for Personal Treatment” (**MOLTUMOR**) is approved and will start on 1st of December 2011. The project will last 24 months.

The main establishment in charge of the project is the [Biological Research Centre at the Hungarian Academy of Sciences in Szeged](#) (*Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Biológiai Kutatóközpont*, Csongrád County, Hungary), and the two project partners are: the [Faculty of Medicine at the University of Novi Sad](#) (*Univerzitet u Novom Sadu, Medicinski fakultet sa potpunom odgovornošću*, South Bačka administrative district, Serbia), and [The University of Szeged](#), (*Szegedi Tudományegyetem*, Csongrád County, Hungary).

The research theme of this project is related to investigating the molecular mechanisms in tumor cells. The overall objective of the project is an integrated development of a molecular diagnostic test system that not only supports targeted, individualized tumor therapy, but also allows a deeper insight into the molecular mechanisms of carcinogenesis by revealing new scientific evidence. The participants of the project aim to develop a cost-effective molecular diagnostic method, suitable for the diagnosis of multiple tumor markers for the early and predictive diagnosis of the most common malignancies.

The plan is to focus the research efforts on the most commonly appearing cancers with particular focus on colon and lung cancers.

One of the main objectives is to establish a multidisciplinary consortium, intended to act as a special mediator between basic research and clinical practice. Introducing molecular diagnostic methods in Hungary as well as in Serbia, and the need for keeping up with the rapid development in this field, are serious challenges. Until now, there is no unit or institution capable of wide-range molecular tumor diagnostic services established, either in the Southern Great Plain Region of Hungary or in the northern part of Serbia.

In the past years, no effective cooperation had existed between Hungarian and Serbian researchers and doctors, and professional contacts related to research and development were rather weak and insufficient. This project aims to break this tendency and could provide a solid starting point for further co-operation.

The Provincial Secretariat for Science and Technological Development has provided financial support that amounted up to 410.000,00 for active participation in the project entitled MOLTUMOR (*Characterisation and Diagnosis of Novel Tumor Markers for Individualized Treatment*). An official document about the co-financing of this project was presented to the head of project activities, Dr. Gordana Bogdanović, by the president of the Government of the Autonomous Province of Vojvodina, Dr. Bojan Pajtić and the secretary of the Secretariat for Science and Technological Development, prof. Dragoslav Petrović.

15th November, 2011.